22. СЕУ „Георги Стойков Раковски“

1463 София, район „Триадица“, бул. “Витоша“ № 134,
info-2224022@edu.mon.bg, info@22seu.bg, www.22seu.bg, тел.: 02 9 52 21 18

УТВЪРДИЛ: **/ п /**

Д-р Димо Дунков
/Директор на 22. СЕУ „Г. С. Раковски/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА
И УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
ЗА 2026/2027 УЧЕБНА ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ И МЕТОДОЛОГИЧНА РАМКА

Приобщаващото образование е фундаментален и всеобхватен процес, насочен към осигуряване на равен достъп до качествено образование, зачитане на индивидуалната уникалност и адресиране на многообразните потребности на всяко дете. Неговата висша цел е пълноценното интегриране и оползотворяване на личностния потенциал на учениците във всички аспекти на училищния и обществения живот.

Постигането на съвременните стандарти за приобщаване изисква внедряване на диференцирана педагогическа грижа, методологии, съобразени с психо-физиологичните и възрастовите особености, превенция на ранното напускане на образователната система, както и систематично управление на наличните ресурси. Концепцията се основава на парадигмата, че образователната система трябва динамично да се адаптира към потребностите на детето, а не обратното.

Програмата поставя фокус върху изграждането на подкрепяща училищна среда чрез:

- Разгръщане на индивидуалния потенциал за личностна, академична и социална реализация;
- Равнопоставен достъп до качествено образование и ранна превенция на обучителните затруднения;
- Включващо обучение, междукултурен диалог и социална интеграция на ученици с атипично поведение или в риск от отпадане;
- Формиране на приобщаващо общество, гарантиращо равноправие независимо от етническа принадлежност, увреждания или социален статус.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА И МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВНА РАМКА

Програмата е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и отчита изискванията на следните национални и международни актове:

- Закон за предучилищното и училищното образование и Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за защита от дискриминация и Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Международен пакт за граждански и политически права и Международен пакт за икономически, социални и културни права;
- Европейска социална харта (ревизирана) и Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Европейска платформа срещу бедността и социалното изключване.

III. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ФИЛОСОФИЯ НА ПРИОБЩАВАНЕТО

Програмата стъпва върху деветте водещи принципа на приобщаващото образование, дефинирани от световната педагогическа практика:

- **Вродена стойност:** Всеки човек е ценен независимо от неговите способности, увреждания или постижения.
- **Когнитивен и емоционален потенциал:** Всяко човешко същество притежава способност да чувства, мисли и да се развива.

- **Право на себеизразяване:** Всяко дете има право да общува, да бъде чуто и мнението му да бъде зачитано при вземането на решения.
- **Взаимност и общност:** Хората се нуждаят един от друг; социалната среда е ключов фактор за развитието.
- **Педагогика, ориентирана към взаимоотношенията и взаимодействието:** Истинското образование се реализира през призмата на автентични и подкрепящи взаимоотношения.
- **Подкрепа от връстници:** Необходима е среда за естествено общуване и сътрудничество с връстници.
- **Ресурсен подход:** Прогресът в обучението се постига чрез надграждане на съществуващите силни страни, а не чрез акцентиране върху дефицитите.
- **Разнообразието като ценност:** Различията са източник на обогатяване на общността, а не проблем.
- **Сътрудничество:** Сътрудничеството и екипната работа са с приоритет пред конкуренцията.

IV. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ И РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ

Интервенциите по програмата са насочени към следните целеви категории ученици:

- Ученици със специални образователни потребности (СОП);
- Ученици с хронични заболявания и/или физически увреждания;
- Деца в риск от отпадане поради липса на мотивация, проблемна семейна среда или трудности в социалното включване;
- Ученици, за които българският език не е майчин, вкл. бежанци и мигранти;
- Деца, лишени от родителска грижа, или сираци;
- Ученици с изявени дарби и способности.

Мултидисциплинарен анализ на проблематиката: В социален аспект причините за затрудненията се коренят в етнически фактори, семейна дисфункция и липса на стремеж за реализация. В педагогически аспект те се изразяват в академичен изоставащ статус, чувство за отчуждение и деструктивни прояви в междуличностното общуване.

V. СТРУКТУРА НА ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

1. Институционални и класни равнища на подкрепа

На ниво училище: Фокус върху екипната работа между педагогически специалисти, изграждане на професионална общност, осигуряване на достъпна архитектурна среда, адаптация на оборудването за мобилност и гарантиране на физическа и психологическа безопасност.

На ниво клас: Диференциране на обучителните методи според индивидуалните стилове на учене, прилагане на интерактивни и извънкласни форми, изграждане на Етичен кодекс на класа и възпитаване на емпатия и съпричастност.

2. Обща и допълнителна подкрепа

Обща подкрепа: Организира се от училищен координатор (педагогически съветник/заместник-директор) и включва екипна работа, консултации по учебни предмети, кариерно ориентиране (за 11–12 клас), занимания по интереси, библиотека за информационна култура и поощрителни мерки.

Допълнителна подкрепа: Реализира се въз основа на комплексната оценка на Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР) и утвърждаване от Регионалния център (РЦППОР). Обхваща специалисти: педагогически съветник, ресурсен учител, логопед и психолог за изработване на индивидуални учебни планове (ИУП) и програми (ИУПр).

3. Специфичен модул: Езикова и интеграционна подкрепа за ученици, чийто майчин език не е български (вкл. бежанци)

Прилагат се допълнителни модули за езиково, познавателно и психомоторно развитие, по утвърден от директора график.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	**Срок**	**Отговорник**	**Забележка**
Определяне на координатор за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие	30.09.2026г.	директор	Заповед
Организиране на групи и клубове за занимания по интереси	постоянен	класни ръководители, учител	Заниманията по интереси се избират от учениците със съгласието на родителите и се регистрират в информационна система за заниманията по интереси до 5 октомври.
Дейности на училищната библиотека, свързани с изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация	постоянен	пед. съветник	Съвременните идеи за образование се фокусират върху формирането на нагласи у обучаващите се за анализиране на собственото поведение, за мотивиране към и моделиране на ефективни поведенчески стратегии за мултикултурно общуване, стимулиращи както развитието на комуникативни умения, така и толерантност към другите.
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	постоянен	класни ръководители, учители	Очаквани позитивни резултати за надарени ученици.
Включване на учениците в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности	постоянен	класни ръководители, учители	Превенция на напускане и асоциално поведение
Разглеждане на теми, свързани с превенция на насилието и тормоз	постоянен	класни ръководители, учители,	При необходимост и по програма, съобразена с

		пед. съветник, психолози	графика за провеждане на час на класа
Провеждане на обучения, свързани с превенция на агресията и тормоза и за развитие на толерантност във взаимоотношенията	постоянен	педагогически съветник, психолози, външни лектори	При необходимост и по програма, съобразена с графика за провеждане на час на класа
Обсъждане на обобщената информация за индивидуалния напредък и необходимостта от конкретни мерки за обща подкрепа, изготвяне на индивидуалните потребности	до 14 дни след подаване на анализа от класните ръководители	класни ръководители и координиращ екип	При създала се необходимост
Оценка на потребността от допълнителна подкрепа на ученик	постоянен	При необходимост – екип за личностно развитие, за деца и ученици в риск, с хронични заболявания и тези с изявени дарби, сформиран за конкретния случай	Сформиране на ЕПЛР
Осъществяване на конкретна обща и допълнителна подкрепа, проследяване на напредъка, корекции в плана при необходимост	на всеки учебен срок	екип за личностно развитие, сформиран за конкретния случай	Сформиране на ЕПЛР
Награждаване на ученици	постоянен	директор, заместник директори, класни ръководители	При и по определен повод за поощрение
Кариерно ориентиране и консултиране постоянен	постоянен	кариерни консултанти, педагогически съветник	По график
Психологическа подкрепа и консултации	постоянен	психолог	По заявка
Партньорство с родителите за справяне с проблемното поведение на децата им и	постоянен	класни ръководители,	

приобщаване към средата на училището		координиращ екип	
Обучение на педагогически специалисти, във връзка с дейностите по реализация на обща и допълнителна подкрепа	по график, заложен в план за квалификация	директор, заместник директори, главен учител	

VII. Личностно развитие на ученици и бежанци, които не владеят български език

Обучение чрез допълнителни модули	по график	координатор ЕПЛР, учители	Заповед от директор за сформиране на екип
Дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие;	по график	координатор ЕПЛР, учители, психолози	Обучението чрез допълнителни модули е насочено към деца, за които българския тезик не е майчин или които не владеят добре български език
Индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения	по график	координатор ЕПЛР, учители	Заповед от директор
Дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие	по график	координатор ЕПЛР, учители, психолози	Заповед от директор за сформиране на екип
Допълнително консултиране по учебни предмети	по график	координатор ЕПЛР, учители	Заповед от директор

Извън общата подкрепа:

– допълнително обучение по отделни учебни предмети за компенсиране на липсата на взаимодействие с учителя може да се предоставя и на ученици, които се обучават несинхронно от разстояние в електронна среда при условията на чл.115а, ал.4 от ЗПУО;